

VALANS SPÅDOM

I översättning av Erik Brate
Med kommentarer av Brons & Blod

Skapelsen.....	4
Dvärglistan	9
Människorna, Yggdrasil och Nornorna.....	14
Asa- Vanakriget.....	16
Ragnarök	25
Återfödelsen	35

SKAPELSEN

1.

Hören mig alla
heliga släkten,
större och smärre
söner¹ av Heimdall;
du vill ju, Valfader²,
att väl jag täljer
fortida sägner,
de första, jag minnes.

2.

Jättar, i urtid³
alstrade, minns jag,
som mig fordom
fostrat hava;
nio⁴ världar jag minns,
och vad som var i de nio,
måttgivande trädet
under mullen djupt.

¹ ”Söner av Heimdall”. Heimdall har tolkats som Ríg, den som avlar människornas kaster i Rígsthula.

² Valfader = Oden

³ Av Ymers döda kropp

⁴ Nio världar. Vilka dessa är har diskuterats intensivt, men hur det går ihop med att det finns en Yggdrasil är inte klart. Antagligen är detta resultat av olika traditioner.

3.

I åldrarnas morgon,
då Ymer levde,
var ej sand, ej sjö,
ej svala vågor;
jorden fanns icke,
ej upptill himlen;
ett gapande svalg⁵ fanns
men gräs⁶ fanns ingenstädes.

4.

Innan Burs söner⁷ lyfte
landen i höjden⁸,
de som mångberömd
Midgård skapade.
Solen strålade
från söder på stenar,
och gröna örter
grodde i marken

⁵ Gapande svalg bokstavligen Ginnungagap.

⁶ Gräset som symbol för liv återkommer vid återuppståndelsen

⁷ Odin, Vili and Ve. Deras moder var Bestla, dotter till jätten Bölthorn. Bure, Borr's fader och anfadern till gudarna, framträdde när Audhumbla slickade ur-frosten. Audhumbla gav även Ymer näring.

⁸ Jorden kom upp ur vattnet. Jämför skapelsen i Gylfaginning där jorden skapades av Ymers kropp och havet av hans blod.

5.

Solen⁹ kom från söder
i sällskap med månen¹⁰
på höger hand
över himlaranden¹¹.
Solen ej visste,
var salar hon hade,
månen ej visste,
vad makt han hade,
stjärnorna ej visste,
var de skimra skulle.

6.

¹²Då drogo alla makter
till sina domaresäten,
högheliga gudar,
och höllo rådslag;
åt natt och nedan
namn de gåvo¹³,
uppkallade morgon
och middag också,
eftermiddag och afton,
för att med åratal räkna.

⁹ Sól = Solen som gud

¹⁰ Máni = Månen som gud

¹¹ Solen har månen på höger hand när den stiger upp.

¹² Alla makter drogo... Detta återkommer flera gånger framgent.

¹³ Att ge namn är att ge något en självständig identitet, att *skapa* det.

7.

¹⁴Asarne möttes
på Idavallen,
timrade höga
tempel och altar,
smedjor byggde,
smycken gjorde,
skaffade sig tänger
och skapade verktyg.

8.

På gården med brädspel¹⁵
de glada lekte,
armod på guld
fanns ingalunda,
tills tursamöar
trenne¹⁶ kommo,
mycket mäktiga
mör, från jättevärlden.

¹⁴ Asarna bygger Asgård på Idavallen.

¹⁵ Brädspelet återkommer efter Ragnarök

¹⁶ Tre tursamöar = Nornorna. Oklart på vilket sätt de är kopplade till tursar ("de törstiga") som är jättar ("

9.

¹⁷Då drogo alla makter
till sina domaresäten,
högheliga gudar,
och höllo rådslag,
vem dvärgars skara
skapa skulle
av blodig bränning¹⁸
och Blains¹⁹ ben²⁰.

¹⁷ Andra repetitionen

¹⁸ Ymers blod

¹⁹ Blain = Ymer

²⁰ Blains ben = Sten

DVÄRGLISTAN²¹

10.

Där var Modsogner²² vorden
den mest förnämlige
av dvärgar alla
och Durin²³ den andre;
de gjorde många
människobilder,
dessa dvärgar, av jord,
som Durin sade.

11.

Nye och Nide²⁴,
Nordre och Sudre,
Austre och Västre²⁵,
Alltjov²⁶, Dvalin²⁷,
Bivor²⁸, Bavor²⁹,
Bombur³⁰, Nore³¹,

²¹ Dvergatal

²² Modsogner blir skapad som den främste av dvärgar och Durin den andre.

²³ Durin – Dörr eller sömn

²⁴ Ny och Nedan. Månens faser

²⁵ Väderstrecken, eller de fyra vindarna kopplade till väderstrecken

²⁶ Alltjov – All-tjuv

²⁷ Dvalin – Den försenade, den som försenar

²⁸ Bivor – Den skälvande

²⁹ Bavor – Oklar betydelse, möjligtvis relaterat till öl likt Byggvir

³⁰ Bombur – Den dundrande, trumman

³¹ Nore – Den lille

An³² och Anar³³,
Ae³⁴, Mjodvitner³⁵.

12.

Veig³⁶ och Gandalv³⁷,
Vindalv³⁸, Train³⁹,
Täck⁴⁰ och Torin⁴¹,
Tror⁴², Vitr⁴³ och Lit⁴⁴,
Nar⁴⁵ och Nyrad⁴⁶.
Nu har jag dvärgarna
- Regin⁴⁷ och Radsvid⁴⁸ -
rätt omtalat.

³² An – Den som saknas

³³ Anarr – Hoppet, den som hoppas

³⁴ Ae – Farfars far, Ägaren se även stansa 15

³⁵ Mjodvitner – Mjödsökaren, Mjödulven

³⁶ Veig – Stark dryck, Den livskraftige

³⁷ Gandalv - Stavsalven

³⁸ Vindalv – Vindalven, Stormalven

³⁹ Train.- Den trotsige, Den längtande, Den förvirrad

⁴⁰ Täck – Den omtyckte

⁴¹ Torin – Den modige

⁴² Tror - Ökning

⁴³ Vitr.- Den vetande

⁴⁴ Lit – Den färgglade, Åran

⁴⁵ Nar - Liket

⁴⁶ Nyrad – Ny-råd

⁴⁷ Reginn – Rådgivaren, Den styrande jfr. Regin - Makterna

⁴⁸ Radsvid – Råds-wise

13.

File⁴⁹, Kile⁵⁰,
Funden⁵¹, Nale⁵²,
Hepte⁵³, Vile⁵⁴,
Hanar⁵⁵, Svior⁵⁶,
Fra⁵⁷, Hornbore⁵⁸,
Fräg⁵⁹ och Lone⁶⁰,
Aurvang⁶¹, Jare⁶²,
Eikinskjalde⁶³.

14.

Tid är att dvärgar
i Dvalins skara
för människorna leda
till Lovar i ättlängd;
de som sandfältens säte
sökte åt sig

⁴⁹ Fili - Filen

⁵⁰ Kili - Kölen

⁵¹ Funden – Den funne

⁵² Nale - Nålen

⁵³ Hepte - Handtag

⁵⁴ Vile – Vilja, även namnet på en av Odens två bröder

⁵⁵ Hanarr – Den skicklige

⁵⁶ Sviorr – Den nförfallande

⁵⁷ Fra – Den snabbe

⁵⁸ Hornbore – Den som bär horn

⁵⁹ Fräg – Den berömde

⁶⁰ Loni – Den lugne, Den late

⁶¹ Aurvang – Glänsande fält

⁶² Jare - Konflikt

⁶³ Eikinskjalde = Ek-sköld. Nämns även i stansa 16

till grusslätterna⁶⁴
från grundens sten.

15.

Där var Draupner⁶⁵
och Dolgraser⁶⁶,
Ha⁶⁷, Haugspore⁶⁸,
Lävang⁶⁹, Gloe⁷⁰,
Dore⁷¹, Ore⁷²,
Duv⁷³, Andvare⁷⁴,
Skirver,⁷⁵ Virver⁷⁶,
Skavid⁷⁷, Ae⁷⁸.

⁶⁴ Att dvärgarna lämnade bergen och sökte sig till sandslätterna nämns även i Snorres Edda, men det förklaras inte närmare där heller.

⁶⁵ Draupner – Den drypande, även namn på en ring tillhörig Oden

⁶⁶ Dolgraser – Vildsint fiende, Stridslängtande

⁶⁷ Ha – Den höge. Även ett namn på Oden.

⁶⁸ Haugspore – Backvandrandaren, Bergsvandrandaren

⁶⁹ Lävang – Lä-fält

⁷⁰ Gloe – Den skinande

⁷¹ Dore – Borr-hålet, Dären

⁷² Ore – Den bråkande

⁷³ Duv - Duvan

⁷⁴ Andvare – Ängslan, Uppmärksamhet

⁷⁵ Skirver – Skärvan, Den vasse

⁷⁶ Virver – Oklar betydelse

⁷⁷ Skavid – God Finne

⁷⁸ Ae – Se stansa 11

16.

Alf⁷⁹ och Yngve⁸⁰,
Eikinskjalde⁸¹,
Fjalar⁸² och Froste⁸³,
Finn⁸⁴ och Ginnar⁸⁵.
Alltid skall minnas,
så länge människor leva,
denna långa räcka
av Lovars förfäder.

⁷⁹ Alf - Alven

⁸⁰ Yngve – Tillnamn till Frej. Kan betyda ”den som stöter”

⁸¹ Se stansa 13

⁸² Fjalar – Den som gömmer

⁸³ Froste - Frosten

⁸⁴ Finn – Finnen. Kan syfta på uppfattningen att Finnar hade förmåga till trolldom

⁸⁵ Ginnar - Lurendrejaren

MÄNNISKORNA, YGGDRASIL OCH NORNORNA

17.

Tills ur den skaran
trenne asar⁸⁶,
kraftiga och kärleksfulla,
kommo till ett hus.
De funno⁸⁷ på land
föga förmående
Ask⁸⁸ och Embla⁸⁹
utan livsmål.

18.

Ande de ej ägde,
omdöme ej hade,
ej livssaft, ej läte,
ej livlig färg.
Ande gav Oden,
omdöme Höner,
livssaft gav Lodur
och livlig färg.

⁸⁶ Trenne asar – Oden, Höner och Lodur alternativt Oden, Vili och Ve

⁸⁷ Människan var alltså redan skapad till kroppen, men anden saknades.

⁸⁸ Ask – Från trädet ask, ett hårt träslag som användes i spjut och yxskaft

⁸⁹ Embla – Från trädet Alm, ett mjukt träslag lämpligt för att täljas

19.

En ask vet jag stånda,
den Yggdrasil heter,
ett väldigt träd, överöst
av vita sanden⁹⁰.
Därifrån kommer daggen,
som i dalarne faller,
den står evigt grön
över Urdarbrunnen⁹¹.

20.

Därifrån komma möar⁹²,
som mycket veta,
tre ur den sal,
som under trädet står.
Urd⁹³ hette en,
den andra Verdandi⁹⁴,
man skar på trä
namnet Skuld⁹⁵ på den tredje.
Lagar de satte,
liv de korade
för människors barn,
männens öden.

⁹⁰ Oklart varför det skulle vara sand. Annan översättning skulle kunna vara vatten, vilket skulle ge en bättre förklaring till daggen.

⁹¹ Urds brunn – Urds, dvs. Ödets brunn

⁹² Nornorna

⁹³ Det förflutnas norna, den första nornan som råder över människornas öden

⁹⁴ Det vardandes (nutidens) norna

⁹⁵ Det kommandes norna, även namnet på en valkyria

ASA- VANAKRIGET

21.

Det fältslag minns hon
först i världen,
när de med spjuten
spetsade Gullveig⁹⁶
och i den Höges⁹⁷ sal
henne brände.
Tre gånger brände⁹⁸ de
den tre gånger borna,
ofta, ej sällan,
dock ännu hon lever.

22.

Heid⁹⁹ hon hette,
var till husen hon kom,
en väl siande vala.
Hon signade stavar,
hon trollade, var hon kunde,
trollade förryckthet¹⁰⁰.
Alltid var hon älskad
av onda kvinnor.

⁹⁶ Gullveig antas vara Freja. Gull = Guld, veig har oklar etymologi

⁹⁷ Den Höge = Oden

⁹⁸ De spetsade Gullveig tre gånger och brände henne i Odens sal

⁹⁹ Heid = Freja

¹⁰⁰ Dessa tre rader är en lista av hennes (Frejas) brott för vilka de stack henne med spjut och brände henne

23.

¹⁰¹Då drogo alla makter
till sina domaresäten,
högheliga gudar,
och höllo rådslag,
om asarne skulle
skada lida
eller alla gudar
ersättning få.

24.

Spjut slungade Oden¹⁰²
och sände bland flocken,
det fältslaget ock
var först i världen.
Brutet var bröstvärn
på borgen hos asar¹⁰³,
över vapentagna fält
kunde vanerna tränga¹⁰⁴.

¹⁰¹ Tredje repetitionen. Stilmässigt passare detta med den första delen om skapelsen, men inte med dvärgarnas namn

¹⁰² I Tacitus beskrivs hur Romarna i begynnelsen förklarade krig genom att kasta ett spjut in i fiendens land.

¹⁰³ Vanerna har alltså brutit igenom Asgårds mur

¹⁰⁴ Vanerna tränger in i Asgård

25.

¹⁰⁵Då drogo alla makter
till sina domaresäten,
högheliga gudar,
och höllo rådslag,
¹⁰⁶vem all luften
med lyte blandat
eller åt jättens ätt
Ods¹⁰⁷ mö givit.

26.

Blott Tor slog till
i trotsigt mod¹⁰⁸,
han sällan sitter,
då slikt han hör,
Eder brötos,
ord och löften,
alla viktiga avtal,
som växlats dem emellan.

¹⁰⁵ Fjärde repetitionen

¹⁰⁶ Den som har förpestat luften med falskhet och erbjudit en jätte att få Freja (och Sol och Måne) mot att han byggde upp Asgård igen, är Loke.

¹⁰⁷ Od är Frejas man.

¹⁰⁸ Tor dödade jätten. Detta kan vara gudarnas synd, som grundar det hat som till slut leder till ragnarök

27.

Hon vet Heimdalls
hornlåt bero¹⁰⁹
på det himmelshöga
heliga trädet.
På detta ser hon svämma
en sandblandad fors
från Valfaders pant¹¹⁰.
Veten I än mer och vad?

28.

Ensam satt hon ute¹¹¹,
när asarnes skräckgud¹¹²,
den åldrige, kom
och i ögat henne såg.
»Vad frågen I mig?
Vi fresten I mig?
Allt vet jag, Oden,
var ditt öga du gömde
i Mimers brunn,
den mycket berömda.
Mjöd var morgon
Mimer dricker
av Valfaders pant.»
Veten I än mer och vad?

¹⁰⁹ Annan översättning. ”Hon vet var Heimdalls horn är gömt, under det himmelshöga, heliga trädet.”

¹¹⁰ Valfaders pant = Odens ena öga, som han offrade i källan.

¹¹¹ Valan satt ute och väntade på Oden. Inte som i Balders drömmar, där Oden väcker henne från de döda mot hennes vilja.

¹¹² Asarnas skräckgud = Oden

29.

Gav Härfader henne
halsguld och ringar,
fick visdomsord
och varsel av stavar¹¹³;
hon såg vida omkring
i varje värld.

30.

Hon såg valkyrior,
komna från fjärran,
redo att göra
ritten till Godtjod.
Skuld höll sköld,
och Skogul var den andra,
Gunn, Hild, Gondul
och Geirskogul.
Nu äro Härjans
härjungfrur nämnda,
valkyrior, redo
att rida på jorden.

¹¹³ Stavar = Runor

BALDERS DÖD

31.

Jag såg åt Balder¹¹⁴,
blodige guden,
Odens barn,
ett öde gömmas.
Högt över slätterna
smal stod vuxen
och mycket fager
misteltenen¹¹⁵.

32.

Från det trädet, som tycktes
en telning vara,
ett sorgeskott blev skjutet,
och skytten vad Höder¹¹⁶.
Balders broder
blev boren inom kort¹¹⁷,
Odenssonen stred
blott en natt gammal.

¹¹⁴ Balder, den vite guden fagrast av alla. Frigg fick löften av alla världens levande och döda ting att de inte skulle skada hennes son.

¹¹⁵ Alla utom misteln, som hon inte trodde kunde skada någon.

¹¹⁶ Höder, den blinde guden var Balders bror. Loka lurade honom att skjuta en pil av mistel på Balder, som omdelbart dödar honom.

¹¹⁷ Vale = ”Han som påstår”, föddes av jättekvinnan Rind.

33.

Sina händer han ej tvådde,
sitt huvud han ej kammade,
förrän på bålet han bar
Balders fiende.
Men Frigg grät
i Fensalarne¹¹⁸
över Valhalls ve¹¹⁹.
Veten I än mer och vad?

34.

Då kunde fångsel man vrida
av Vales tarmar¹²⁰,
ganska fasta voro
fjättrarne snodda.

35.

I kedjor såg hon ligga
under Kittellunden
en led skepnad
med Lokes drag.
Där sitter Sigyn¹²¹
i sorg hos maken,
föga väl till mods.
Veten I än mer och vad?

¹¹⁸ Fensalarna = ”Träskboningen”, Friggs bostad

¹¹⁹ Valhalls ve syftar på att denna händelse förde in döden i Asgård

¹²⁰ Detta syftar antagligen inte på att Vale, som just hämnades sin bror dött och att man gör rep av hans tarmar. Snarare betyder det att han gör rep av Lokes son Narves tarmar.

¹²¹ Sigyn, Lokes fru sitter hos sin bundne make och vändas

36.

En å från öster
genom etterdalar flyter,
med svärd och stridsknivar;
Slidr¹²² den heter.

37.

Norrut stod
på Nidaslätterna
en sal av guld
för Sindres¹²³ ätt;
en annan stod
på Okolner¹²⁴,
gästabadssal
för jätten Brimer.

¹²² Slidr, eller Sled: Gulfaginning 4, ”Då sade Jafnhar: många tider förr än jorden var, blef Niflhem skapadt, midt uti hvilket brunnen Hvergelmer var: derutur falla följande floder: Svöl, Gunndra, Fiörm, Fimbul, Thul, Sled och Hred, Sylg och Ylg, Vid, Leipter och Göll, som är närmast stängslet för Hels boning.”

¹²³ Sindres ätt, dvärgna. Sindre och hans bror Brock smidde gåvor till gudarna.

¹²⁴ Okolnir = Den som inte är kall, den okalla. En slätt som vi inte känner närmare till.

38.

En sal såg hon stånda
från solen fjärran
på Nastranden¹²⁵;
åt norr vetter dörren.
Etterdroppar föllo
in genom rökhålet,
av ormars ryggar
är rummet flätat.

39.

Där såg hon i strida
strömmar vada
menediga män
och för mord fredlösa
och den, en annans hustru
hemligt lockar.
Där sög Nidhogg¹²⁶
de dödas kroppar,
vidundret slet männen.
Veten I än mer och vad?

¹²⁵ Nastranden är en strand i Hel vid sjön Amsvatner. På denna strand byggdes en sal av ormryggar med inåtvända ormhuvuden som sprutade etter på dem som hölls fångna där, exv. Edsbrytare.

¹²⁶ Draken som levde vid Yggdrasils rötter

RAGNARÖK

40.

Österut i Järnskogen¹²⁷
den åldriga¹²⁸ satt
och födde där
Fenrirs avkomlingar.
En¹²⁹ bliver mest
av alla förnämlig,
tunglets¹³⁰ rövare,
i trolls skepnad.

41.

Han mättar sig med lik
av män, som dött,
gudars boning
med blod besudlar.
Svart¹³¹ blir solskenet
om somrarne¹³² efter,

¹²⁷ Järnskogen eller Järnveden är enligt nordisk mytologi en mörk och fasansfull skog belägen i Jotunheim. Där bor bland andra vargen Hate och jättinnan Angerboda. Namnet betyder "tät, mörk urskog".

¹²⁸ Angerboda, betyder "sorgebåderska"

¹²⁹ Hate, som kommer att äta upp solen

¹³⁰ Av fornsvenska tungel ("himlakropp"), av fornnordiska tungl ("måne"), av urgermanska *tungl-, av ovisst ursprung. Besläktat med isländska tungl, gotiska tuggl ("stjärna"), fornsaxiska tungal, fornhögtyska zungal och fornengelska tungol.

¹³¹ Hate och Skoll äter upp solen och orsakar fimbulvintern

¹³² Somrarna uteblir under tre år

all väderlek vanskelig.
Veten I än mer och vad?

42.

Satt där på högen¹³³
och slog harpan¹³⁴
gygens¹³⁵ värnare,
den glade Eggder¹³⁶.
Över honom gol¹³⁷
i granskog med pors
en fagerröd hane,
som Fjalar¹³⁸ heter.

43.

Gol¹³⁹ över asarne
Gullinkambe¹⁴⁰,
han hos Härfader¹⁴¹

¹³³ En gravhög? I så fall över vem?

¹³⁴ Harpan var kelternas främsta instrument. Kelterna var rivaler till germanerna. Harpospel indikerar att det är en fiende.

¹³⁵ Gyga, borde betyda jättinna

¹³⁶ Eggter är en jätte och herde åt Angerboda

¹³⁷ När en tupp galler, så svarar de andra. Bedragaren startar

Ragnarök, och Eggder glädjer sig

¹³⁸ Fjalar betyder ”bedragare”

¹³⁹ Gullinkambe svarar på Fjalars galande

¹⁴⁰ Betyder Gyllenkam. Finns avbildad på hållristningar i form nästan identisk med den på Överhogdaltapeterna, som är vikingatida väverier. Är troligen samma som Vidofnir som sitter i toppen på Mimameidr. Även kallad Salgofnir.

¹⁴¹ Oden

härmännen¹⁴² väcker;
en annan gal
under jorden¹⁴³,
en sotröd hane¹⁴⁴,
i Hels salar.

44.

Garm¹⁴⁵ skäller gräsligt
framför Gniphålan¹⁴⁶;
fjättern¹⁴⁷ skall brista,
fri varder ulven¹⁴⁸.
Visdom vet jag mycken,
långt vidare ser jag
över segergudars väldiga
slutliga öden.

45.

Bröder skola kämpa,
varandras banemän bliva,

¹⁴² Einharjarna som Oden samlat från alla slagfält under tiden från skapelsen

¹⁴³ Under jorden syftar på Hel

¹⁴⁴ Hels tupp, vars namn inte finns bevarat

¹⁴⁵ Garm är en hund, eller varg. Kan vara Fenrisulven själv, eller Hels hund som nämns i Balders Drömmar. Hans skällande förebådar Ragnarök och återkommer flera gånger. Garm blir Tyrs motståndare i slutkampen.

¹⁴⁶ Gniphålan kan vara ingången till Hel. Hellir betyder "håla, klippåla, grotta". Gnipa- har ibland översatts "utskjutande" eller "hängande över".

¹⁴⁷ Gleipnir "den öppna", repet som binder Fenrir

¹⁴⁸ Ulven är Fenrir "Den som bor i träsket", dvs. den som bor i Järnslogen.

systrars barn
sin släktskap spilla;
hårt är i världen,
hordom mycken,
yxtid, klingtid,
kluvna bliva sköldar,
vindålder¹⁴⁹, vargålder¹⁵⁰,
innan världen störtas;
ingen man skall
den andre skona.

46.

Mims¹⁵¹ söner¹⁵² leka
och slutödet tändes
vid Gjallarhornets¹⁵³ ljud,
det genomträngande.
Högt blåser Heimdall¹⁵⁴,
med hornet i vädret;

¹⁴⁹ I nordisk mytologi är Vind och Andar förbundna. Detta kan alltså syfta på "spök-tid"

¹⁵⁰ Vargtid syftar mest uppenbart på Fenrir. Men detta också när Enhärjarna skall vakna. Enhärjarna är vigda åt Oden, och enligt indoeuropeisk mytologi så är dessa Kouros, vargkrigare.

¹⁵¹ Mimer

¹⁵² Mimer fick sju söner som varje dag fick dricka ur sin fars brunn

¹⁵³ Gjallar "med genomträngande ljud".

¹⁵⁴ Heim- "värld" -dallr "blomstrande träd", dvs. Yggdrasil. Son till "nio mödrar". Kan syfta på de nio världarna. Kallas även för Ríg (i Rígsthula), Gyllintandi, Hallinskidi "den lutande staven" och Den vite Asen. Väktare av Bifrost, bron till Asgård.

med Mims huvud¹⁵⁵
håller Oden råd.

47.

Då skälver Yggdrasil's
ask¹⁵⁶, där den står,
urträdet¹⁵⁷ jämrar sig,
jätten¹⁵⁸ blir lös.
På resan till Hel
rädas alla,
innan Surts släkting
slukar honom.

48.

Vad är med asar?
Vad är med alfer?
Allt Jättehem¹⁵⁹ gnyr,
asar hava möte.
Dvärgarna stöna
framför stendörrarna¹⁶⁰,

¹⁵⁵ Heimdall utbyttes mot Frej, Freja och Njord som gisslan vid fredsavtalet mellan Vaner och Asar. Vanerna började misstänka att de blivit lurade varför de högg av Heimdalls huvud och skickade tillbaka det till Asarna. Oden balsamerade det med örter för att kunna rådfråga det vid behov.

¹⁵⁶ Yggdrasil's Ask. Ygg, ”den fruktansvärde” är Oden. Drasil är häst. Yggdrasil kan alltså betyda Sleipner.

¹⁵⁷ Yggdrasil

¹⁵⁸ Detta är Surts släkting, dvs. inte Surt.

¹⁵⁹ Jotunheim, där jättarna bor

¹⁶⁰ Dvärgarna verkar leva i stenar och berg

bergväggens vise.
Veten I än mer och vad?

49.

¹⁶¹Garm nu skäller gräsligt
framför Gnipahålan;
fjättern skall brista,
och fri blir ulven.

50.

Rym¹⁶² far från öster,
på arm håller skölden;
i jättevrede vrider
världsormen¹⁶³ sig;
ormen piskar vågen,
och örnen¹⁶⁴ skriar,
sliter lik, blek¹⁶⁵ om näbben,
och Naglfar¹⁶⁶ lossnar.

51.

Skeppet far från öster;
över sjön skall Muspells¹⁶⁷

¹⁶¹ Andra repetitionen av Garms skällande

¹⁶² Hrymr, en jätte. Detta är enda bevarade referensen till honom.

¹⁶³ Midgårdssormen

¹⁶⁴ Har denna örn ett namn?

¹⁶⁵ Blek kanske syftar på blodig?

¹⁶⁶ Det största skeppet i världen. Tillhör Muspell

¹⁶⁷ Muspelheim eller Muspelhem (av muspilli, "världsbrand" eller Mund-spilli, "världsförintare"), eldens värld i södra Ginnungagap.

ledning¹⁶⁸ komma,
och Loke¹⁶⁹ styr.
Vidunders yngel¹⁷⁰
med ulven kommer;
med dem är Byleists¹⁷¹
broder¹⁷² i följe.

52.

Surt¹⁷³ far från söder
med svedjande låga¹⁷⁴,
stridsgudars sol
av svärdet skiner.
Stenberg störta,
det stupar jättekvinnor;
trampa dödingar Hels väg,
och himmelen rämnar.

53.

Ett andra lidande¹⁷⁵
för Lin¹⁷⁶ då kommer,

¹⁶⁸ I muspelheim härskar de förgörande eldmakterna. De flammande eldvarselerna kallas även för ”Muspels söner” och styrs av eldjätten Surt

¹⁶⁹ Loke är anländer till slagfältet från Öster, på Nagelfar

¹⁷⁰ De odjur som fötts i Järnskogen av Angerboda

¹⁷¹ ”Stormbyns blixt”. Son till Farbaute och Laufey och bror till Loke och Helblinde.

¹⁷² ”Byleists broder” = Loke

¹⁷³ Den svarte. Förmodligen av eld, eller stelnad magma

¹⁷⁴ Surts svärd

¹⁷⁵ Det första lidandet är när Balder dör

¹⁷⁶ Friggs tjänarinna. Vakar över dem som Frigg önskar skydda från faror. Kan i detta fallet syfta på Frigg själv.

när Oden går
mot ulven att strida,
och Beles¹⁷⁷ bjärte
bane¹⁷⁸ mot Surt;
falla då skall
Friggs älskade¹⁷⁹.

54.

¹⁸⁰Garm nu skäller gräsligt
framför Gnipahålan;
fjättern skall brista,
och fri blir ulven.

55.

Då kommer Segerfaderns¹⁸¹
son, den väldige,
Vidar¹⁸², att strida
mot valplatsens odjur¹⁸³.
På jättesonen¹⁸⁴
till hjärtat svärdet
med handen han stöter.
Hämnd är då fadern.

¹⁷⁷ En jätte som dräptes av Frej

¹⁷⁸ Beles bjärte bane = Frej

¹⁷⁹ Friggs älskade = Oden

¹⁸⁰ Tredje repetitionen

¹⁸¹ Oden

¹⁸² "den vida härskande" eller "han från skogen" eller "krigaren från skogen". Vidar kallas också för "den tyste asen". Odens son.

¹⁸³ Valplatsens odjur, specifikt Fenrir

¹⁸⁴ Jättesonen = son till Angrboda (Borde vara jättesonen) = Fenrir

56.

Då kommer Lodyns¹⁸⁵
lysande ättling;¹⁸⁶
Odens son¹⁸⁷
går mot ormen att kämpa
I vrede denne dräper
värjaren av Midgård¹⁸⁸.
Från sitt hem¹⁸⁹ all draga
döda hädan.
Nio fjät döende¹⁹⁰
går Fjörgyns¹⁹¹ son
fram från ormen,
som ofrejd ej fruktar.

57.

Solen börjar svartna¹⁹²,
jord sänkes i havet¹⁹³,
från fästet falla

¹⁸⁵ Lodyn = Lodur var en asagud i nordisk mytologi som enligt Völuspá ingick i gruppen Oden-Höner-Lodur som människornas skapare. Snorre ersatte gruppen med Oden-Vile-Ve varför Lodur har ansett vara densamme som Ve, enligt vissa forskare. Kan även vara Loke.

¹⁸⁶ Lodyns lysande ättling = Lokes ättling, i detta fall midgårdssormen

¹⁸⁷ Odens son = Thor

¹⁸⁸ Värjaren av Midgård = Thor

¹⁸⁹ De dödas hem = Hel

¹⁹⁰ Nio fjät döende = Thor hinner gå nio steg innan han dör av Midgårdssormens gift

¹⁹¹ Fjörgyn = Thors moder. Fjörgyn är Germanska för PIE Perkunos, åskguden (den dånande). Thor har alltså givit namn åt sin mor.

¹⁹² Hate kommer ikapp Solen

¹⁹³ Motsatsen till skapelsen av jorden

flammande stjärnor;
upp ångar imma¹⁹⁴,
och elden lågar,
hettan leker högt
mot himlen själv.

58.

¹⁹⁵Garm skäller gräsligt
framför Gnipahålan;
fjättern skall brista,
och fri blir ulven.

¹⁹⁴ Dimma syftar tillbaka på Niflheim och skapelsen

¹⁹⁵ Fjärde repetitionen

ÅTERFÖDELSEN

59.

Upp ser hon komma
för andra gången
jorden ur havet¹⁹⁶,
igen grönskande;
forsar falla,
örn flyger däröver,
den som på fjället
fiskar griper.

60.

Asarne¹⁹⁷ mötas
på Idavallen¹⁹⁸
och om jordens gördel¹⁹⁹,
jätteormen, tala,
föra sig till minnes
märkliga öden
och Fimbultyr²⁰⁰
forttida runor.²⁰¹

¹⁹⁶ Jorden återföds ur havet

¹⁹⁷ De asar som överlevt Ragnarök

¹⁹⁸ En vacker slätt i Asgård.

¹⁹⁹ Jordens gördel, Midgårdormen

²⁰⁰ Fimbultyr = Den store guden. Jfr. Fimbulvinter = Den stora vintern

²⁰¹ Forttida runor = Odens trollformler

61.

Där skola åter
de underbara
guldrädspelesbrickorna²⁰²
i gräset hittas,
som i tidens morgon
dem tillhört hade.

62.

Osådda skola
åkrar växa,
allt ont sig bättra;
Balder skall komma²⁰³.
I Ropts²⁰⁴ segersalar
sitta Balder och Höder²⁰⁵,
valplatsens gudar.
Veten I än mer och vad?

63.

Då kan Höner²⁰⁶ lyckans
lotter kasta²⁰⁷
och de båda brödernas
barn bebo

²⁰² Gudarna måste alltså ha spelat brädspel

²⁰³ Balder återföds

²⁰⁴ Ropt = Oden, den splittrade

²⁰⁵ Höder, den blinde guden som dödade Balder återföds också

²⁰⁶ Höner, ledsagare till Oden. Associeras med fåglar, stork eller svan.

²⁰⁷ Höner lyckans lotter kasta = Höner, storken kommer med avkomma till gudarna

det vida Vindhem.²⁰⁸
Veten I än mer och vad?

64.

En sal ser fagrare
än solen stånda,
täckt med guld,
på Gimle²⁰⁹.
Där skola hövdingtrogna
härskararor bo
och i allan tid
äga hugnad.

65.

²¹⁰Där kommer den mäktige
till maktdomen,
den starke, ovanifrån,
han som styr över allt.

66.

Då kommer dunklets
drake²¹¹ flygande,

²⁰⁸ Vindarnas hem = Himlen

²⁰⁹ Gylfaginning: ”Vid himlens södra ände finns en sal som är den skönaste av alla och lyser klarare än solen. Den heter Gimle. Den skall stå när både himmel och jord har förgått, och på det stället skall goda och rättfärdiga människor leva i alla tider.”

²¹⁰ Detta har tolkats som Heimdall, samtidigt ser det ut att hänvisa till en himmels gud Dyeus Pater = Tyr?

²¹¹ Nidhugg, en drake som levde vid Yggdrasils rötter intill älven Vergelmer och gnagde på dess rötter. Han överlevde alltså. Ondskan återföds också och cykeln kan börja om.

en blank orm, nedifrån,
från Nidafjällen²¹².
I fjädrarne bär,
och flyger över slätten,
Nidhögg lik.
Nu skall hon sjunka.²¹³

²¹² Nidafjällen = De mörka bergen

²¹³ Hon = Valan, sjunka = dra sig tillbaka till underjorden där hon bor.